

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอก
มะลิโดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ
บ้านดอนหลี่ จังหวัดมหาสารคาม
**Development of Learning Activities on Performance Skills in
“Fon Pha Mai Lai Dok Mali” Folk Dance via Supplementary
Occupations and Related TechniquesBan Don Li Project as
Learning Resources Maha Sarakham Province**

จันทร์จิรา ประระทั้ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Junjira Parathang

Maha Sarakham Rajabhat University, Thailand

E-mail: chompoojanjira@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพ ประเมินทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิของนักเรียน และศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 11 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง 2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ 3)แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

วันที่รับบทความ: 10 มิถุนายน 2563; วันที่แก้ไขบทความ 26 มิถุนายน 2563; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2563

Received: June 10, 2020; Revised: June 26, 2020; Accepted: June 30, 2020

1. กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 9 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81 3. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ; การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ ; เจตคติ
ต่อกิจกรรมการเรียนรู้

Abstracts

This research aimed to effectively develop learning activities of performance skills in “Fon Pha Mai Lai Dok Mali” folk dance via Supplementary Occupations and Related Techniques Ban Don Li Project as learning resources on the learning area of Arts (Dramatic Arts) for 5th Grade students in Primary school, to evaluate students’ performance skills in “Fon Pha Mai Lai Dok Mali” folk dance, and to examine students’ attitude towards the learning activities. The research samples were 11 students at 5th Grade studying in the second semester of academic year 2019 at Ban Non Sung Don Li School under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2. The research tools consisted of: 1) a total of 6 learning activity plans for 12 hours of instruction, 2) Evaluation form of the performance skills, and 3) Test of learning attitude towards the learning activities. Statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The research findings revealed that 1) experts’ opinion in appropriate of lesson plans was rated “high”, 2) 9 out of 11 students which is 81.81 percent of whom learned with the learning activities were rated “high” on performance skills, and 3) students’ attitude towards the learning activities was in overall rated “high”.

Keywords: Learning activities on performance skills; Fawn Pha Mai Lai Dok Mali folk dance; Attitude towards learning activities

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ มีคุณธรรม จริยธรรม และ

ค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม

การนำโครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่สู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยนำแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มาจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ตามที่ต้องการ และเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ตลอดจนเกิดความรักความภาคภูมิใจและให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น บ้านโนนสูงดอนหลี่ เป็นท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ในด้านการทอผ้าไหมเป็นอาชีพหลัก โดยมีลายประจำโครงการ คือ ลายดอกมะลิที่มาจากโครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองงานตามพระราชเสาวนีย์เพื่อยกระดับรายได้ให้กับราษฎรที่เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้มีรายได้เสริม จากอาชีพการทอผ้าไหมและการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดการละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำยังที่อื่น และยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมการทอผ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำถิ่นให้ดำรงอยู่ต่อไป

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ มีการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 แต่เนื่องจากไม่มีครูในกลุ่มสาระนาฏศิลป์และครูผู้สอนก็ไม่มีสื่อการสอนที่เหมาะสมทั้งการสอนส่วนใหญ่ก็เป็นแบบบรรยายและเขียนบนกระดานให้นักเรียนเรียนรู้ตามทำให้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการเรียนภาคทฤษฎีเวลาที่สอนปฏิบัติจึงมีน้อยนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ ดังนั้นจึงเป็นเหตุสำคัญที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ซึ่ง

การนำเอาการแสดงชุด การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ มาให้นักเรียนได้เรียนรู้นั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน

จากโครงการส่งเสริมศิลปาชีพที่ได้สร้างสรรค์และพัฒนากการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและต้องการที่จะสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ให้กับชนรุ่นหลังต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาการประกอบอาชีพ ทั้งยังสร้างเอกลักษณ์ให้กับท้องถิ่นทำให้ผู้เรียนเข้าใจเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเกิดความรัก ความภูมิใจ และความผูกพันกับท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดงานศิลปะทางด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นการฟ้อนที่มาจากขั้นตอนกระบวนการผลิตผ้าไหม ของท้องถิ่นบ้านโนนสูงดอนหลี่ ซึ่งเชื่อมโยงสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์) ช่วงชั้นที่ 2 มาตรฐานที่ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน มาตรฐานที่ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากลและใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 11 คน โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ชนิด คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. กระบวนท่าฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ 4 ท่า ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่
4. แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิจัยภาคสนาม
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ จำนวน 6 ชุด
3. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนในแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่

4. วิเคราะห์ข้อมูล

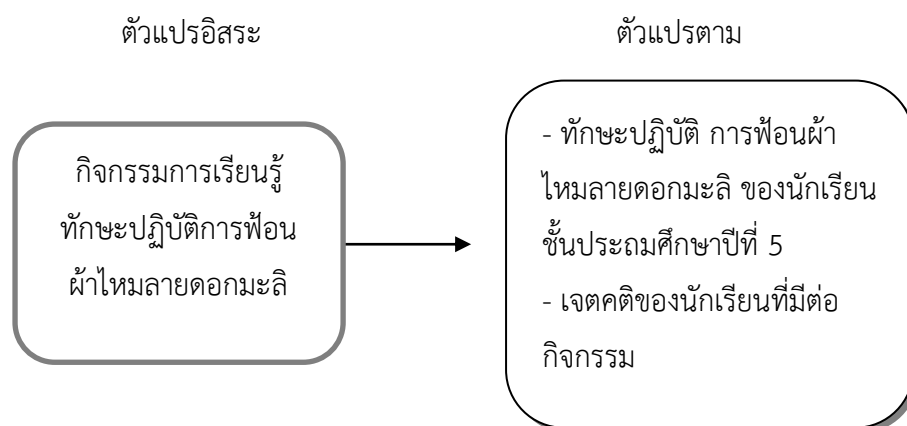
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพระดับความเหมาะสมในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลิ สถิติที่ใช้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ ผลความสามารถทักษะปฏิบัติกิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลิ ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.53)

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติการพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 9 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81

3. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.37, S.D. = 0.45)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับผลการประเมินคุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพของกิจกรรม
1.สาระสำคัญ			
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหาหรือแก่นของเรื่อง	4.70	0.55	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	4.47	0.55	มาก
รวม	4.58	0.55	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 ถูกต้องตามหลักการเขียน	4.40	0.55	มาก
2.2 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้านพุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย/จิตพิสัย	4.13	0.55	มาก
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลาเนื้อหาและผู้เรียน	4.37	0.55	มาก
2.4 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ประเมินได้	4.27	0.89	มาก
2.5 ระบุพฤติกรรมที่ครบถ้วน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถบรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้แต่ละด้านที่กำหนดในมาตรฐานตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	4.73	0.55	มากที่สุด
รวม	4.39	0.61	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพของกิจกรรม
3. สารการเรียนรู้			
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการและทันสมัย	4.40	0.55	มาก
3.2 ครบถ้วน เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการสร้างข้อความรู้ใหม่หรือเกิดทักษะที่ต้องการ	4.47	0.45	มากที่สุด
3.3 ชัดเจนไม่สับสน	4.30	0.55	มาก
รวม	4.39	0.51	มาก
4. กิจกรรมการเรียนการสอน			
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.27	0.55	มาก
4.2 สอดคล้องกับความต้องการความสามารถและวัยของผู้เรียน	4.23	0.45	มาก
4.3 เหมาะสมด้านเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน	4.37	0.55	มาก
4.4 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	4.47	0.55	มาก
4.5 สร้างเสริมทักษะ ข้อความรู้และพฤติกรรมที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ	4.43	0.55	มาก
4.6 แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่ และใช้เทคนิควิธีการหลากหลาย	4.17	0.45	มาก
4.7 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	4.30	0.45	มมาก
รวม	4.32	0.50	มาก
5. สื่อประกอบด้วยกิจกรรม			
5.1 กิจกรรมที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ	4.70	0.45	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพของกิจกรรม
5.2 กิจกรรมที่ 2 ทำเก็บใบหม่อน	4.23	0.45	มาก
5.3 กิจกรรมที่ 3 ทำสาวไหม	4.20	0.45	มาก
5.4 กิจกรรมที่ 4 ทำฟอกย้อมสีเส้นไหม	4.20	0.45	มาก
5.5 กิจกรรมที่ 5 ทำทอผ้าไหม	4.40	0.55	มากที่สุด
5.6 กิจกรรมที่ 6 รูปแบบการแปรรูปการฟ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ	4.20	0.45	มาก
รวม	4.32	0.46	มาก
6. เทคนิคการวัดและประเมินผล			
6.1 วิธีการวัดและเครื่องมือวัดมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา	4.40	0.55	มาก
6.2 เทคนิคการวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม	4.70	0.55	มากที่สุด
6.3 ใช้เทคนิคและประเมินผลหลายๆวิธี	4.37	0.55	มาก
6.4 เกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนอิงมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4.27	0.55	มาก
รวม	4.44	0.55	มาก
โดยรวม	4.40	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}=4.00, S.D.=0.53$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ

จำนวนนักเรียน N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ร้อยละ	แปลผล
11	16	80	81.81	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 9 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ

ที่	รายการประเมิน		S.D.	ระดับ เจตคติ
1	กิจกรรมมีการประยุกต์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน	4.09	0.70	มาก
2	กิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน	4.55	0.52	มากที่สุด
3	เมื่อได้เมื่อได้เรียนกิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิแล้วทำให้รู้สึกภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม	3.73	0.79	มาก
4	เมื่อได้เรียนกิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิแล้วทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของโครงการศิลปาชีพบ้านดอนหล่มมากขึ้น	4.45	0.93	มาก
5	นักเรียนจะสืบสานวัฒนธรรมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่อไป	4.91	0.30	มากที่สุด
6	นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ	4.73	0.47	มากที่สุด
7	นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน	4.91	0.30	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ เจตคติ
8	การพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิมีความสำคัญอย่างยิ่งกับชุมชน	3.91	1.30	มาก
9	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์	3.82	0.60	มาก
10	นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการประดิษฐ์ทำ รำอื่นได้	4.64	0.92	มากที่สุด
รวม		4.37	0.45	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้ การพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับมาก เจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติการพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนมีระดับเจตคติมากที่สุด อยู่ 5 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) นักเรียนจะสืบสานวัฒนธรรมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่อไปและนักเรียนรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.30) 2) นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.47) 3) นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการประดิษฐ์ทำรำอื่นได้ ($\bar{x} = 4.64$, S.D.= 0.92) 4) กิจกรรมการพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน ($\bar{x}=4.55$, S.D. = 0.52)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้ 1.การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการ ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D.=0.53) เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อยู่ และ การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การพ่อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการ

ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามหลักการและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 211-212) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามหลักการ สิ่งที่ต้องเขียนให้ชัดเจนในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1. ชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องย่อย 2. จำนวนคาบ 3. สาระสำคัญ 5. เนื้อหา 6. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน 7. สื่อการเรียนรู้การสอน 8. การวัดประเมินผล ซึ่งเป็นลักษณะของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รพีพล ศิริพลตัน (2558 : 67-95) ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติประกอบวีดิทัศน์ เรื่องการเล่นคีบอร์ดเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติประกอบวีดิทัศน์ให้มีคุณภาพนั้น พบว่าแผนจัดการการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติประกอบวีดิทัศน์ เรื่องการเล่นคีบอร์ดเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37, S.D. 0.46$)

2. ศึกษาทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 9 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการทฤษฎีการสอนทักษะปฏิบัติและได้ผ่านกระบวนการขั้นการสร้างกิจกรรมทักษะปฏิบัติอย่างมีระบบ นอกจากนี้ยังได้ผ่านการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติ โดยเริ่มสอนจากง่ายไปหายาก การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียดตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ระหว่างปฏิบัติท่าครูต้องคอยสังเกตและเตือนสติการรำของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ ซึ่งตรงกับหลักการสอนนาฏศิลป์ของ เรณู โกสินานนท์ (2546 : 67-76) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกภรณ์ เวียงคำ (2559 : 89-91) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง เรือมกะลาสราย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติเรื่อง เรือมกะลาสราย พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่องเรือมกะลาสรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก การสร้งชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าชุดการสอนวิชานาฏศิลป์เบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน 31.49 จากคะแนนเต็ม 40

3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนผ้าไหมลายดอกมะลิ โดยใช้แหล่งเรียนรู้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.45) เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่านักเรียนมีระดับเจตคติมากที่สุดอยู่ 5 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) นักเรียนจะสืบสานวัฒนธรรมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่อไปและนักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ ส่วนร่วมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.30) 2) นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.47) 3) นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปต่อ ยอดในการประดิษฐ์ทำรายได้ ($\bar{x} = 4.64$, S.D.= 0.92) 4) กิจกรรมการฟ้อนผ้าไหมลาย ดอกมะลิเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.52) ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำเนื้อหาที่เข้าใจง่าย และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับในระดับดีมาก

วิถีชีวิตของนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การวัดและ ประเมินผลก็เหมาะสมต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์พร แม้นวิเศษพงศ์ (2549 : 103-111) การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้น การปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผู้เรียนมีเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยหลัง การทดลองใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$) เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าชุดการสอนเรื่องนาฏ ยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นชุดการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ ด้วยความสนุกสนาน และเห็น คุณค่าของสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นเพราะว่า ชุดการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษา ทำนาฏศิลป์ประกอบไปด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา สมุดภาพที่สวยงาม บัตรกิจกรรมบัตร เฉลยคำตอบกิจกรรม และการแสดงผลงานอย่างอิสระของนักเรียนโดยยึดกระบวนการกลุ่มมี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนทำกิจกรรมครูผู้สอนต้องเตรียมสื่อเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและใบงานให้พร้อม

1.2 การใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติจริงครูคอยแนะนำกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประติษฐานทำซ้ำในชุดอื่นตามหลักสูตรสถานศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนำไปทดลองใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรำนานาฏศิลป์พื้นบ้านที่ถูกต้องและสวยงาม ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อมในชุมชนแล้วนำผลการศึกษาไปปรับปรุง

เอกสารอ้างอิง

กนกภรณ์ เวียงคำ. (2559). ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง เรือมกะลาสาธนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

รพีพล ศิริพลตัน. (2558). ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติประกอบวีดิทัศน์ เรื่อง การเล่นคีย์บอร์ดเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เรณู โกสินานนท์. (2546). นาฏยศัพท์ : ภาษาทำนาฏศิลป์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร :บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

อภินันท์พร แม่นวิเศษพงศ์. (2549). การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นการปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน.(พิมพ์ครั้งที่ 3) . กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.